

Notat

om Finansudvalgets studierejse til USA

Finansudvalget har i dagene 6. til 13. marts 2010 foretaget en studierejse til New York og Washington. Der henvises til det som bilag 1 vedlagte program samt deltagerliste (bilag 2).

Det primære formål med rejsen var at drøfte USA's økonomiske situation samt internationale økonomiske problemstillinger og herunder finanskrisen.

Nedenfor følger et resume af de i forbindelse med rejsen modtagne håndakter og af delegationens hovedindtryk fra rejsen.

1. Den økonomiske situation i USA

Generelt er vurderingen, at recessionen, der startede i december 2007, er overstået, og at genopretningen startede i midten af 2009. I tredje og fjerde kvartal 2009 estimeres realvæksten i BNP at have været hhv. 2,2 pct. og 5,9 pct. Samlet estimeres det, at BNP reelt faldt 2,4 pct. i 2009 pga. faldet i BNP i det første halvår af 2009.

Der er stadig stor forsigtighed med vurderingen af det fremtidige økonomiske forløb. Forventningen er, at realvæksten i BNP i 2010 og 2011 vil ligge omkring 3 pct. De relativt lave forventninger til væksten skyldes den høje arbejdsløshed og faldet i de private formuer, herunder boligprisernes og aktiemarkedernes fald. Boligmarkedet er fortsat meget sårbart, hvilket bl.a. viser sig ved, at boligpriserne er begyndt at gå lidt ned, og at der er fald i salget af nybyggede boliger. Bølgen af tvangsauktioner er ikke forbi, og ca. 25 pct. af alle boligejere skylder mere i deres bolig, end den er værd.

Husholdningerne ventes ikke at vende tilbage til højt forbrug de nærmeste par år. I første omgang er det derfor afgørende for væksten, at virksomhederne igen opbygger lagre og ansætter folk. Produktiviteten er steget markant som følge af nedskæringer. Federal Reserve ventes at holde renten tæt på 0 indtil sent i 2010 eller starten af 2011, dels pga. den lave inflation, dels pga. den lave beskæftigelse.

Tabel 1: Forventet real BNP-vækst

	2010	2011
IMF	2.7	2.4
Blue Chip	3.0	3.1
Council of Economic Advisers	3.0	4.3

Kilde: IMF, World Economic Outlook Update, January 2010. Blue Chip, Blue Chip Economic Indicators, February 10th 2010. Council of Economic Advisers, The Economic Report of the President, February 2010.

Det største problem er på kort sigt arbejdsløsheden. I 2009 var arbejdsløsheden i gennemsnit 9,3 pct. mod 4,6 pct. i 2006. De sidste måneder af 2009 lå arbejdsløsheden på 10 pct., hvorefter den overraskende faldt til 9,7 pct. i januar 2010. Dermed er 14,8 mio. arbejdsløse. Endvidere er der 8,3 mio., der af økonomiske grunde arbejder kortere tid, end de ønsker (fx pga. nedskæringer). Endelig har 2,5 mio. kun marginal tilknytning til arbejdsmarkedet, fordi de er holdt op med at lede efter et job. Samlet er 16,8 pct. af arbejdsstyrken dermed ramt af arbejdsløshed i en eller anden udstrækning. Forventningen er, at arbejdsløsheden forbliver høj de nærmeste par år. Der har gennem krisen været fokus på at få gang i den økonomiske vækst på kort sigt. TARP-hjælpepakken på 700 mia. USD var assistance rettet mod bl.a. konkrete banker og bilfabrikanter, og Stimuluspakken på 787 mia. USD var den brede assistance til mange forskellige dele af økonomien med bl.a. skattelempler, overførsler til staterne og investering i infrastrukturprojekter. Cash-for-clunkers, hvor folk i løbet af sommeren kunne skrotte deres gamle bil mod at få op til 4.500 USD ved køb af en ny, mere benzinøkonomisk, bil, betød kortvarigt øget bilsalg (og produktion). Initiativerne har hjulpet på kort sigt, og den fiskale stimulus anses for den væsentligste grund til, at den amerikanske økonomi nu igen er i vækst. Spørgsmålet er, om den økonomiske vækst også fører

til øget beskæftigelse. USA er ikke vant til høj arbejdsløshed, så bare et år med ca. 10 pct. kan blive vanskeligt at komme igennem.

Arbejdsløsheden står derfor øverst på den politiske dagsorden for Præsident Obama. I december afholdt han et jobforum, hvor han sammen med bl.a. virksomheder og fagforeninger drøftede jobskabende tiltag og opfordrede til lokale initiativer. Obama har også foreslået en ny fiskal stimuluspakke mhp. jobskabelse, en "jobpakke", der i givet fald kan betales med de ca. 200 mia. USD, der ventes at blive tilovers af TARP-midlerne, fordi bankerne har betalt en stor del af assistancen tilbage. Obama opfordrer Kongressen til en forlængelse af sociale sikkerhedsordninger samt tiltag ift. de små virksomheder og øgede investeringer i infrastruktur og grøn energi (herunder et nyt program, der skal give borgerne incitament til at gøre deres hjem mere energirigtige). Obama forsøger ligeledes at få bankerne til at øge udlånet til små virksomheder, fordi de anses for særligt vigtige for vækst og beskæftigelse, og i øjeblikket har svært ved at få lån.

Forhandlingerne om en jobpakke er i fuld gang i Kongressen. Repræsentanternes Hus nåede den 16. december 2009 til enighed om en pakke på i alt 154 mia. USD, hvor 75 mia. USD anvendes til overvejende infrastrukturprojekter og 79 mia. USD til de sociale sikringsordninger. Senatet arbejder på andre elementer og er bl.a. nået til enighed om en jobpakke på 15 mia. USD, der overvejende skal anvendes til skattelempler for arbejdsgivere, der ansætter ny arbejdskraft. Huset og Senatet skal nå til enighed, før præsident Obama kan underskrive en jobpakke.

Den oprindelige stimuluspakke på 787 mia. USD har virkning i 2009 og 2010, og indtil videre er ca. 35 pct. udbetalt. Obama-administrationen vurderer, at Stimuluspakken har betydet, at ca. 2 millioner arbejdspladser er blevet bevaret eller skabt. De fleste økonomiske iagttagere er enige i, at Stimuluspakken er en væsentlig årsag til væksten. Men indholdet af den fiskale ekspansion kritiseres af mange, bl.a. fordi der fokuseres på skattelempler og fremme af privatforbruget i stedet for at fremme investeringer, og fordi størstedelen af midlerne først udbetales i 2010. Og den del, der rettes mod nye investeringer, gør det efter kritikernes mening ikke nytænkende nok, og gentager fortidens infrastruktur- og energi-investeringer i stedet for at skabe den "nye normal" med et anderledes fremtidsorienteret perspektiv.

På sigt er den helt store udfordring at få styr på budgetunderskuddet og den offentlige gæld. I lyset af recessionen erkender langt de fleste iagttagere, at budgetkonsolidering ikke kan gennemføres nu og her, men der er lige så bred enighed om, at det bør ske så snart den økonomiske udvikling er på rette spor.

Præsident Obama oversendte i starten af februar sit forslag til budgettet for finansåret 2011 til Kongressen. Finansåret begynder den 1. oktober 2010. Budgetforslaget for 2011 indeholder en opgørelse af budgetåret 2009, der sluttede i september 2009, samt et skøn for det føderale budgetunderskud i indeværende budget år, 2010.

- I 2009 var budgetunderskuddet 1,4 trillioner USD i 2009 svarende til 9,9 pct. af BNP. For indeværende budgetår, 2010, venter Obama-administrationen et underskud på 1.6 trillioner USD svarende til 10,6 pct. af BNP.
- For 2011 forventes et lidt lavere underskud på 1.267 mia. USD eller 8,3 pct. af BNP. Budgetforslaget indarbejder præsidentens målsætning om at halvere det føderale budgetunderskud, idet budgetunderskuddet i 2013 ventes at falde til 727 mia. USD eller 4,2 pct. af BNP.

- Over den 10-årige periode fra 2011-2020 ventes i gennemsnit underskud på 4,5 pct. af BNP. Den føderale gæld, som i 2008 var 40,8 pct. af BNP, ventes at stige drastisk til 68,6 pct. af BNP i 2011.

Tabel 1. Oversigt over præsidentens budgetforslag

Budget (mia.USD)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2011-2015	2011-2020
Underskud BNP	-1.413	-1.556	-1.267	-828	-727	-706	-752	4.280	8.532
(ift. BNP)									
Underskud	-9,9%	-10,6%	-8,3%	-5,1%	-4,2%	-3,9%	-3,9%	-5,1%	-4,5%
Off. Gæld	53,0%	63,6%	68,6%	70,8%	71,7%	72,2%	72,9%		

Såvel økonomiske iagttagere som mange politikere har fremhævet, at gældssituationen er faretruende, og at budgetforslaget ikke gør nok for at sikre budgetkonsolidering og en holdbar gæld. Den økonomiske situation og den fremtidige finansielle holdbarhed af den amerikanske politik er det emne, der synes at skille landet mere end noget andet emne. Først fra 2013 vil budgetunderskuddet nå ned i nærheden af 4 pct. af BNP, og det ventes ikke at falde væsentligt frem til 2020. Det indebærer, at gælden vil stige uafbrudt i hele prognose-perioden op til 77,2 pct. af BNP i 2020, og det siger sig selv, at hvis det ikke lykkes at komme ned på et budgetunderskud på ca. 4 pct. så hurtigt, kommer tallene til at se tilsvarende værre ud. Selv i de sidste år forventes der ikke at kunne afdrages på gælden. Mange økonomer har efterlyst budgetkonsolidering, ikke på kort sigt, men at den planlægges på mellemlang og lang sigt. Eksempelvis har IMF understreget behovet for en finanspolitisk justering, når økonomien igen er i god gænge "måske efter 2012". IMF har påpeget, at administrationen næppe kan løse problemet uden højere skatter, hvilket er et yderst kontroversielt emne i USA.

For at adressere den alvorlige politiske debat om den fremtidige økonomiske holdbarhed og vise klar vilje til at løse budgetproblemerne på lidt længere sigt nedsatte Præsidenten den 18. februar 2010 en Gældskommission, "the National Commission on Fiscal Responsibility and Reform", som skal komme med forslag til at løse budget- og gældsproblemerne på mellemlang og lang sigt. Gældskommissionens opgave er at balancere underskuddet i 2015 og at forbedre gældssituationen på lang sigt. Umiddelbart er tidsfristen for arbejdet den 1. december 2010, men det vides ikke hvornår Kommissionen kan gå i gang. Kommissionen kommer til at bestå af 18 medlemmer, heraf to formænd udpeget af Obama; Erskine Bowles, tidligere Chief of Staff for præsident Clinton, og Alan Simpson, tidligere republikansk senator. Kommissionen vil i alt bestå af 10 demokrater og 8 republikanere, og mindst 14 skal støtte eventuelle anbefalinger, således at der er behov for både republikanske og demokratiske stemmer. (Ud over de to formænd udpeger Obama 4 medlemmer (3 demokrater og 1 republikaner), mens de demokratiske og republikanske ledere hver udpeger 6 medlemmer).

Gældskommissionen er en tilbagefaldsposition fra en Gældskommission foreslået af Senator Conrad (Dem) og Senator Gregg (Rep), som ikke fik den nødvendige opbakning i Senatet. Demokraternes venstrefløj og republikanernes højrefløj frygtede hver især, at en sådan kommission ville påtvinge dem uacceptable kompromis'er i form af hhv. nedskæringer og skattestigninger. Fordelen ved Gregg/Conrad's kommission havde været, at Kongressen skulle godkende eller forkaste dens anbefalinger i sin helhed. Med den af Obama nedsatte Gældskommission kan Kongressen efterfølgende ændre i de delelementer, som Gældskommissionen måtte foreslå, og den politiske vilje i Kongressen til den tid vil bestemme, hvor meget der rettes op.

Efter intervention fra regeringen og Federal Reserve i såvel markederne generelt som i en række konkrete finansielle institutioner (herunder Bear Sterns, Fannie Mae, Freddie Mac, AIG), er der nu mere rolige tilstande. De store banker melder igen om en god indtjening, og de banker, der modtog assistance fra hjælpepakken på 700 mia. USD, har i vid udstrækning betalt midlerne tilbage eller tilkendegivet, at de vil gøre det.

På den korte bane er den overordnede vurdering, at den finansielle stabilitet i store træk er vendt tilbage. Men der er fortsat vanskeligheder for USA's ca. 8000 banker, tilsyneladende særligt de små og mellemstore banker, hvor erhvervsejendomsmarkedet bekymrer. Markedet begyndte først at eskalere meget sent i forløbet, og det er mest små og mellemstore banker, der har udeståender i erhvervsejendomme. I 2009 måtte over 1000 banker lukke, og udviklingen ventes at fortsætte i 2010. Blandt store finansielle institutioner fremhæver iagttagere de to realkreditinstitutioner Freddie Mac og Fannie Mae samt forsikringselskabet AIG som de mest usikre kort på hånden. Eftersom Finansministeriet og Federal Reserve har forpligtet sig i forhold til disse, kan der blive tale om væsentlige udgifter.

Den generelle stemning er fortsat negativ over for finansielle institutioner, dels pga. den fortsatte anvendelse af bonusudbetalinger, dels fordi det også i USA er meget kontroversielt, at skatteyderne er endt med at betale for fejl begået af de finansielle institutioner.

I Obama-administrationen og blandt økonomiske iagttagere er der oven på den finansielle krise fokus på, at der er behov for et meget tættere tilsyn med den finansielle sektor og en styrkelse af forbrugerbeskyttelsen. Det anses derfor for afgørende, at den finansielle lovgivning strammes op. Administrationen fremlagde i slutningen af juni 2009 en plan for reform af den finansielle regulering, som Huset arbejdede videre med og nåede til enighed om i december 2009 (ingen republikanere stemte for).

Generelt er Husets reformer på linje med administrationens oprindelige forslag, og hovedelementerne er følgende:

- En styrket tilsynsrolle til Federal Reserve, idet Fed skal være ansvarlig for tilsynet med alle finansielle institutioner, som udgør en systemisk risiko.
- Oprettelse af et finansielt stabilitetsråd, som skal identificere, overvåge og adressere systemiske risici, og som bl.a. kan udarbejde regler vedr. kapitalkrav, gældsætning, likviditet og risikostyring.
- Oprettelse af et forbrugerråd, som styrker og konsoliderer forbrugerbeskyttelse, og dermed overtager forbrugerbeskyttelse fra eksisterende tilsyn.
- En ny kriseløsningsmodel, som skal muliggøre opløsning af institutioner uden omkostninger for økonomien og skatteborgerne, hvis de går konkurs. Eventuelle omkostninger, der ikke kan betales af institutionens værdier, dækkes af en "opløsnings-fond", der på forhånd er oprettet med indbetalinger fra store institutioner.
- Styrkelse af tilsynsmyndigheden SEC (Securities Exchange Commission), regulering af derivater, registrering af hedgefonde, og at aktionærer kan stemme om løn og golden parachutes til institutionernes chefgrupper.
- En begrænset konsolidering af tilsynsmyndighederne (der eksisterer en lang række tilsyn, som i et vist omfang har forskellige arbejdsopgaver, men som i nogle tilfælde overlapper hinanden).

I Senatet er arbejdet skredet særdeles langsomt frem, bl.a. pga. af at hovedfokus hele tiden har været på sundhedsreformen. Senatets Banking Committee ledes af Senator Christopher Dodd (Dem), som i november fremlagde et udkast til komitéen.

Senator Dodd's forslag vakte stor opsigt, fordi han foreslog et enhedstilsyn, som fratager bl.a. Federal Reserve finansielt tilsyn. Et enhedstilsyn anses af de fleste økonomiske iagttagere for en god idé, men det har tidligere været drøftet og er hver gang blevet skudt ned, muligvis fordi tilsynene ønsker status quo og er gode til at lobbye i Kongressen. Det vakte også noget forundring hos økonomer, at Dodd ville tage tilsynet fra Federal Reserve. Federal Reserve har ganske vist – lige som alle andre - begået fejl, men anses for at være de eneste, der har overblik og ekspertise til at føre tilsyn med de store finansielle institutioner, som udgør en systemisk risiko.

Senator Dodd's forslag har ikke skabt fremdrift i Banking Committee. Dodd har brug for opbakning fra republikanerne for i sidste ende at få lovgivningen igennem Senatet, og traditionelt er republikanerne principielt tøvende over for mere lovgivning samt etablering af nye føderale agenturer. Særligt forbrugerrådet har ikke fået en positiv modtagelse. Ved at foretage en kovending og acceptere at den nye myndighed får sæde i Federal Reserve, ser det imidlertid ud til, at Dodd nu har fundet en republikansk samarbejdspartner (Senator Corker). Tidligere har Dodd sammen med mange andre demokratiske senatorer stærkt kritiseret Federal Reserve for blandt andet ikke at have beskyttet låntagerne mod de mest uansvarlige kredittkort-lån og realkredit-lån og argumenteret for en ny uafhængig og stærk beskytter af forbrugerne. Demokraterne er nødsaget til at få en republikansk senator som den 60. stemme efter tabet af Kennedys sæde til republikanerne, men også fordi flere af de demokratiske senatorer først selv vil turde stemme for denne lovgivning, når de kan gøre det i ly af republikansk støtte.

Indtrykket hos Præsident Obama såvel som økonomiske iagttagere og ikke mindst med-arbejdere i Kongressen er, at bankerne lobby'er intenst for at påvirke Kongresmedlemmerne til ikke at vedtage markante finansielle reformer. Præsident Obama har derfor kritiseret bankerne for at modarbejde den finansielle lovgivning og stillet supplerende forslag på det finansielle område. I januar foreslog Obama således både et gebyr på de største banker og væsentlige begrænsninger i deres størrelse og investeringsaktiviteter (herunder at de ikke må eje bl.a. hedgefonde og foretage proprietary trading).

Federal Reserve har spillet en særdeles aktiv rolle i den finansielle krise, og de fleste ser formand Bernanke's håndtering af krisen som altafgørende for, at den amerikanske økonomi igen er i vækst, og den finansielle stabilitet synes genoprettet.

Efter Lehman Brothers' konkurs turde ingen banker handle med hinanden, fordi enhver institution dermed kunne vise sig at være insolvent kort tid efter. Federal Reserve stillede likviditet til rådighed via kreative nye faciliteter, indgik swap-aftaler med andre centralbanker pga. den globale mangel på dollar, satte renten ned til tæt på 0 og gennemførte i foråret 2009 finansielle stresstest af de 19 største banker, så der igen var nogenlunde ro på markederne.

Men Bernankes handlekraft – og det faktum, at han har haft mulighed for at agere – har også fået nogen til at stille spørgsmålstegn ved, om Federal Reserve har for stor magt, ikke mindst i lyset af Fed's rolle i bail-out's af banker og andre selskaber, særligt forsikrings-selskabet AIG. Desuden har Bernanke haft centrale positioner i årene op til krisen uden at afværge den (hvilket mange andre selvsagt også kan kritiseres for). Kritikken kom særligt til udtryk op til Senatets godkendelse af Bernanke's genudnævnelse per 1. februar 2010 – godkendelsen kom kun tre dage før udløbet af Bernanke's første periode, og godkendelsen var rekord-lav med stemmerne 70-30.

Senator Dodd's forslag om at fjerne det finansielle tilsyn fra Federal Reserve er selvsagt ikke populær i Federal Reserve. Men ift. lovgivning er Federal Reserve's største bekymring, at der stilles

spørgsmålstegn ved, at pengepolitikken siden 1978 har været undtaget fra revision. I Husets udgave af de finansielle reformer omfattes pengepolitikken således af den amerikanske rigsrevision, GAO (Government Accountability Office). Alene truslen om revision af pengepolitikken, som er Fed's hjerteblod, skaber bekymring for Federal Reserve's fremtidige uafhængighed, herunder hvis det betyder et pres på Fed for at tage andet end inflationshensyn ved rentebeslutninger.

Eventuelle tiltag over for Federal Reserve forudsætter dog opbakning i både Huset og Senatet, og indtil videre er der ikke fælles fodslag, hverken om at revidere pengepolitikken eller at fjerne tilsynet fra Federal Reserve. Og selv hvis der skulle blive det, kræver en endelig lov, at præsidenten i sidste ende vil sætte sin underskrift.

2. Hovedpunkter ved møder i New York

2.1. Rundvisning og møde i New York Stock Exchange ved Larry Leibowitz, Chief Operating Officer

Det amerikanske aktiemarked led under finanskrisen det største dyk i kurserne i nyere tid. NYSE Composite-indekset – der er et gennemsnitsindeks for aktierne listet på NYSE – faldt fra et niveau over 10.000 i 2007 til indeks 4181 (den 6. marts 2009). I løbet af det seneste år er optimismen dog vendt tilbage med store kursstigninger til følge. 1. marts 2010 lå NYSE Composite-indekset på 7100. Tilsvarende er Dow Jones-indekset faldet fra et niveau over 14.000 i 2007 til under 6.500 i begyndelsen af 2009. 1. marts lå Dow Jones-indekset i 10.400.

Formålet med besøget var

- at få en rundvisning på New York Stock Exchange og se åbningen af børsen.
- At få et indblik i hvordan markedet har reageret på den finansielle og økonomiske krise samt hvilke faktorer, der er afgørende for udviklingen på markederne, samt
- At få en vurdering af udsigterne for markederne, herunder hvordan overvejelserne om ny finansiel regulering modtages.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Virkningen på NYSE af rygter om regulering
- Omfanget af handel inden-/udenfor NYSE
- Udsigterne for USA's økonomi

2.2. Møde om udsigterne for den amerikanske økonomi ved Torsten Sløk, Director, Global Economics, Deutsche Bank

Deutsche Bank er en af de største udenlandske banker i USA. Ved udgangen af tredje kvartal 2009 var Deutsche Bank i USA 46 mia. USD værd.

Formålet med mødet var

- at få Deutsche Bank's vurdering af udsigterne for amerikansk økonomi samt af Obama-administrationens og Federal Reserves politikker og
- At få et indtryk af forskellene mellem den amerikanske og danske økonomi.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Om man burde have reddet Lehman Brothers?
- Statsligt ejerskab af banker

- Virkningen af den meget store amerikanske statsgæld
- Betimeligheden af skattelettelser
- Resultaterne af selvransagelsen efter krisen
- Den græske økonomiske situation

2.3. Møde om udsigterne for den finansielle sektor ved Jayan Dhru, Managing Director, Standard & Poors

S&P er mest kendt for at udstede kreditvurderinger af gæld, hvilket giver dem et indgående kendskab til de virksomheder og lande, de kreditvurderer. I 2008 offentliggjorde S&P mere end 1 million kreditvurderinger og kreditvurderede udestående gæld for mere end 32 trillioner USD. Men S&P er også kendt for forskellige indekser, fx aktieindekset S&P 500 og boligprisindekset S&P/Case-Shiller-indekset i USA. Op til den finansielle krise gav kreditvurderings-selskaberne, herunder S&P, den højeste vurdering, AAA, til strukturerede gældsprodukter (Collateralized Debt Obligations, CDOs), som efterfølgende viste sig umulige at sælge igen.

Formålet med mødet var

- at få en vurdering af den finansielle sektors tilstand og de fremtidige udsigter globalt og i USA
- At høre et kreditvurderingsselskabs syn på den finansielle krise og de nødvendige initiativer for at genoprette den finansielle stabilitet.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Om der er den fornødne politiske vilje til at håndtere den amerikanske gæld?
- Mulighederne for en ny vækstpakke?
- De græske og islandske gældsproblemer
- Selvransagelse i S&P efter problemerne med rating af lande og virksomheder (hvordan kunne man tage så meget fejl?)
- Processen der fører til kreditvurdering
- Samarbejdet mellem EU og USA om håndtering af krisen
- Om det påvirker Danmarks kreditvurdering, at vi ikke er med i euroen

2.4. Møde om den finansielle krise og finansiel lovgivning med Douglas Elliott, Brookings Institution

Den demokratiske tænketank Brookings Institution er blandt USA's ældste og mest respekterede tænketanke. Med en grundlæggelse der rækker helt tilbage til 1916 er Brookings en "institution" i Washington, DC. Tænketanken har mange anerkendte eksperter tilknyttet, der forsøger at påvirke den politiske debat gennem oplæg og rapporter. Brookings' målsætning er bl.a. at styrke det amerikanske demokrati og fremme økonomisk og social velfærd, sikkerhed og muligheder for alle amerikanere.

Formålet med mødet var

- At få en uafhængig vurdering af den finansielle krise – hvad var baggrunden, hvem var de ansvarlige, og hvad kan man gøre for at undgå en ny finansiell krise,
- At få en status for forhandlingerne om finansielle reformer og mulighederne for at få finansielle reformer gennem Kongressen og
- At høre hvordan den finansielle sektor opfatter centrale personer som, Præsident Obama, Chaiman Paul Volcker og Congressman Barney Frank.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Om regulering af finanssektoren vil påvirke kreditvurderingerne
- Hvordan undgås fremtidige kriser; er bankers adfærd ændret varigt?
- Hvorfor kollapsede det finansielle system
- ”Volcker reglen”
- Kapitalkrav
- En international ”forsikringsfond”

2.5. Møde om FN’s nødhjælpsindsats i Haiti og den forestående genopbygning ved vice-eksekutivdirektør Hilde Johnson, UNICEF

UNICEF er FN’s børnefond, hvis formål er at fremme børns rettigheder og bistå udviklingslandene med at forbedre vilkårene for børn og unge. Det praktiske fokus er især på uddannelse, sundhed (ikke mindst vaccinationsprogrammer) og vand/sanitet. Organisationen er den næststørste (efter UNDP) blandt FN’s udviklingsorganisationer og har et årligt budget på ca. 3 mia USD – hvoraf ca. en tredjedel indsamles fra private kilder. UNICEF er både en nødhjælps- og en udviklingsorganisation, hvilket giver muligheder for at kombinere de forskellige indsatser. FN’s nødhjælpskoordination er baseret på en såkaldt ’cluster-approach’, hvor én organisation er ansvarlig for koordination på ét område – som f.eks. sundhed, husly, vand, sanitet – og FN’s nødhjælpskoordinator (OCHA) er ansvarlig for den overordnede koordination og udsendelse af koordinerede appeller. Der har i Haiti været en vis kritik af koordinationen på enkelte områder, herunder af UNICEF på sanitets-området.

Formålet med mødet var

- at få en vurdering af FN’s koordination af nødhjælpsindsatsen efter jordskælvet i Port-au-Prince den 12. januar, som efterlod centrale dele af Haiti fuldstændigt ødelagt og over 200.000 døde (inkl. over 100 FN-ansatte) og
- at få en vurdering af perspektiverne for genopbygningen af Haiti efter jordskælvet og herunder især udfordringerne i forbindelse med overgangen fra nødhjælp til genopbygning.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- gældseftergivelse til Haiti
- sammensætningen af Danmarks bidrag
- om hjælpen til Haiti har været en succes

2.6. Møde om de økonomiske og finansielle udsigter ved Bruce Kasman, Chief Economist and Head of Economic Research, JPMorgan Chase

JPMorgan Chase er USA's største bank med værdier for 1,8 trillioner USD ved udgangen af tredje kvartal 2009 (FDIC). JPMorgan Chase overtog førstepladsen under den finansielle krise, dels fordi banken ikke havde påtaget sig lige så store risici som de øvrige store banker, og dermed ikke blev lige så hårdt ramt, dels fordi banken med sin soliditet har været en oplagt køber af banker i problemer (herunder Bear Sterns).

Formålet med mødet var

- At få JPMorgan Chase's forventninger til udviklingen i amerikansk økonomi, herunder væksten og arbejdsløsheden, samt en vurdering af de væsentligste risici ifm. genopretningen og
- At høre JPMorgan Chase's vurdering af Obama-administrationens og Federal Reserves initiativer.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Om vækstpakken har virket
- Det amerikanske budgetunderskud
- Krisen i boligsektoren
- Arbejdsløsheden
- Hvornår startede krisen
- Energieffektiviseringer og klimaproblemerne
- Om man kan løse gældskrisen ved at hæve skatterne

2.7. Møde om FN-reformprocessen ved Adnan Amin, chef for FN's CEB-sekretariat

Director Adnan Amin er chef for Sekretariatet for den centrale koordinations-enhed i FN (Chief Executives Board), hvor generalsekretæren er formand og hvis medlemmer er cheferne for FN's vigtigste organisationer, fonde og programmer. Størstedelen af FN-reformprocessen blev lanceret på Verdenstopmødet i 2005 og i den efterfølgende højniveaupanel-rapport, hvis Sekretariat Amin også var chef for. Det vigtigste reformspor er System Wide Coherence (SWC) som primært omfatter

- 1) en styrkelse af FN's indsats på landeniveau gennem "Delivering as One"-initiativet, som sigter mod at etablere én ledelse, ét program, ét budget og ét (fælles) kontor i de lande, hvor FN arbejder;
- 2) harmonisering af forretningsgange og IT-systemer;
- 3) styrkelse af "governance" og finansiering af FN's udviklingsaktiviteter; og
- 4) en samling af FN's institutionelle håndtering af ligestillingsspørgsmål i en ny ligestillingsenhed (Gender Entity).

FN's Fredsopbygningskommission (Peace Building Commission – PBC) blev etableret i 2005 som et rådgivende organ under både Sikkerhedsrådet og Generalforsamlingen. Arbejdet med etableringen af PBC blev ledet af Danmark og Tanzania, og formålet med PBC er at styrke FN-systemets samlede 'post conflict'-indsatser, således at de pågældende lande ikke falder tilbage i

konflikt – og at fastholde international opmærksomhed på, og mobilisere ressourcer til, fredsopbygning.

Reform og modernisering af FN's Sikkerhedsråd har været drøftet i en årrække - hidtil uden resultat. Centralt står her spørgsmålet om en udvidelse af Sikkerhedsrådet, der p.t. har 5 faste og 10 valgte medlemmer, med nye medlemmer, for herigennem bedre at afspejle udviklingen i de globale magtforhold og tilføre Rådet øget legitimitet. Også spørgsmålet om større åbenhed i Rådets arbejde indgår som et centralt element.

Formålet med mødet var

- At få en vurdering af den igangværende FN-reformproces og af mulighederne for at styrke effektiviteten af FN-systemets udviklingsindsatser på landeniveau – og af FN's muligheder for effektivt at bidrage til genopbygning efter konflikter.
- At drøfte i hvilket omfang en udvidelse af Sikkerhedsrådet vil kunne styrke FN's legitimitet – og hvilke risici, der samtidig er i relation til mulig svækkelse af Rådets effektivitet.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Om de 5 permanente medlemmer af Sikkerhedsrådet kan forventes at afgive magt
- Om man kan se ændringer pga. Lissabon-traktaten
- Prioritering af FN's indsats
- Risikostyring

2.8 Møde om FN's samarbejde med erhvervssektoren ved Georg Kell, Executive Director, UN Global Compact

Eksekutivdirektør, Georg Kell, har siden starten ledet UN Global Compact og er en af nøglearkitekterne bag initiativet, som Kofi Annan lancerede i 2000 og som sigter på at bringe ledende internationale virksomheder/virksomhedsledere ind i et nærmere samarbejde med FN om centrale virksomhedsstandarder. UN Global Compact (GC) er verdens største initiativ for fremme af virksomheders sociale ansvar ('Corporate Social Responsibility' – CSR) og har nu mere end 5000 deltagende virksomheder i ca. 135 lande. Omkring 140 danske virksomheder deltager i GC's nordiske samarbejde, der ledes af Dansk Industri. Grundlaget for GC er 10 principper, som de deltagende virksomheder skal tilslutte sig og årligt indrapportere på grundlag af. Virksomhederne forpligter sig herigennem på overholdelse af internationalt fastsatte menneskerettigheder, respekt for grundlæggende arbejdstagerrettigheder, miljømæssig ansvarlighed og bekæmpelse af korruption. Virksomhederne i Global Compact arbejder også aktivt med at fremme FN's 2015 mål ('Millennium Development Goals' – MDG'erne) og bæredygtig udvikling, ligesom et mindre antal virksomheder indgår i 'Caring for Climate'-initiativet, som bl.a. indebærer, at den enkelte virksomhed skal udarbejde (frivillige) planer for reduktion af CO₂-udledninger.

Formålet med mødet var

- At få Global Compact's vurdering af den fremtidige udvikling vedr. CSR og betydningen heraf i den globale økonomi – også i lyset af den globale økonomiske krise.
 - At få en vurdering af perspektiverne for samarbejdet med erhvervssektoren omkring opnåelsen af 2015-målene.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Hvem sikrer, at selskaberne overholder reglerne
- Målene for det næste årti
- Hvordan man håndterer skatteunddragelse
- Gennemsigtigheden i kinesiske statsvirksomheder
- Hvilke virksomheder er blevet strøget af listen?

2.9. Møde om den finansielle krise samt de økonomiske og finansielle udsigter ved Paul A. Volcker, Chairman of the President's Economic Recovery Advisory Board

Paul Volcker, formand for "President's Economic Recovery Advisory Board", var fra 1979-1987 formand for Federal Reserve. Inden da havde Volcker en række ledende stillinger i Treasury, Chase Manhattan Bank og Federal Reserve, så han siden 1960'erne har spillet en central rolle i amerikansk økonomi.

Formålet med mødet var

- At få Volcker's vurdering af den økonomiske og finansielle situation.
- At høre Volcker's vurdering af Federal Reserve's rolle op til og under krisen samt af Federal Reserve's position i dag.
- At få Volcker's vurdering af den finansielle krise – hvad var baggrunden, hvem var de ansvarlige, og hvad kan man gøre for at undgå en ny finansiell krise.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Volckers syn på den økonomiske situation
- Synet på fremtidig regulering
- Hvor stort et problem er USA's underskud og gælden
- Bonus til bankdirektører
- Offentlighedens vrede mod bankerne
- Hvordan styrkes gennemsigtigheden

2.10. Briefing om MDG-Topmødet 2010 ved FN-ambassadør Carsten Staur

Den 20.-22. september 2010 afholdes et FN-Topmøde i New York med fokus på udviklingsspørgsmål – og især på mulighederne for at fremskynde opnåelsen af de otte 2015-mål (fattigdomsbekæmpelse, undervisning, ligestilling, børne- og mødredødelighed, hiv/aids-bekæmpelse, miljø – og et globalt partnerskab herom mellem industri- og udviklingslande). Den danske FN-ambassadør har sammen med sin senegalesiske kollega fået i opdrag at lede forhandlingerne først om Topmødets ydre rammer (tidspunkt, deltagelse og øvrige modaliteter – disse blev vedtaget i december 2009) og herefter om indholdet af det slutdokument, som stats- og regeringscheferne forventes at vedtage på selve Topmødet. Forhandlingerne herom indledes formelt den 4. marts.

2015-målene blev vedtaget af stats- og regeringscheferne på FN's 'Millennium-Summit' i september 2000. De konkrete og kvantificerbare mål er alle vedtaget på FN-konferencer og

topmøder i løbet af 1990'erne – og udstikker klare mål for, hvor verden samlet set skal være i 2015, set i forhold til 1990. Over de 25 år skal man således på globalt plan halvere andelen af fattige (under 1 USD/dagen), reducere børnedødelighed med 2/3, sikre grundskoleuddannelse for alle etc. Selvom der i nogle lande er sket mærkbare fremskridt for opnåelsen af (nogle af) målene, er den fulde indfrielse ikke umiddelbart i sigte, hvis ikke der sættes mere systematisk og mere aktivt ind. FN's generalsekretær har netop lagt sidste hånd på en rapport om de hidtidige erfaringer med 2015-målene – med forslag til, hvordan man med en styrket fokus på implementering vil kunne øge chancen for at nå i mål i 2015.

I rapporten fremhæves nationalt ejerskab i medlemslandene som afgørende - afspejlet ved at man aktivt indarbejder 2015-målene i national planlægning og ved at alle relevante aktører, herunder også civilsamfund og erhvervsliv, inddrages i gennemførelsen heraf. Endvidere peges på vigtigheden af at optrappe udbredelsen af succesfulde og innovative tilgange - ikke mindst i forhold til ligestilling, bæredygtigt landbrug, energi, uddannelse og sundhed - samt af at styrke det strukturelle og økonomiske grundlag for fortsat at kunne skabe øget vækst. Endelig understreges betydningen af et styrket og udbygget partnerskab om at nå målene på nationalt, regionalt og globalt plan. Industrilandenenes forpligtelse til at levere på tidligere løfter om øget bistand er et væsentligt element heri.

Danmark har to hovedprioriteter for den videre indsats:

- 1) inklusiv vækst og beskæftigelse (på baggrund af Afrika-kommissionens anbefalinger), der vil have en positiv effekt i forhold til fattigdomsbekæmpelse og på sigt vil kunne skabe grundlag for større skatteindtægter og bedre finansiering af sociale sektorer og infrastruktur; og
- 2) ligestilling med fokus på styrkelse af kvinders økonomiske muligheder og beskæftigelse. Derudover vil man fra dansk side lægge vægt på, at andre donorer, i lighed med Danmark, lever op til de løfter om øget bistand, som de har givet.

Formålet med mødet var at få en vurdering af, hvilke prioriteter FN's medlemslande har for det internationale udviklingssamarbejde – af muligheder og udfordringer – og af hvordan danske prioriteter kan tilgodeses i denne forbindelse.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Kinas sikkerhedspolitiske rolle
- Kan Sydafrika virke som en dynamo i Afrika
- Virkningen af de begrænsede resultater på COP-15
- Scenarier efter MDG-mødet

3. Hovedpunkter ved møder i Washington

3.1. Møde om administrationens syn på den økonomiske situation ved Alan Krueger, Assistant Secretary for Economic Policy – U.S. Department of the Treasury

Alan Krueger, Assistant Secretary for Economic Policy and Chief Economist, U.S. Department of Treasury. Krueger har en Ph.D. i økonomi fra Harvard University og har i øjeblikket orlov fra en stilling som professor på Princeton University. Krueger er i praksis "vice-finansminister" på det økonomisk-politiske område, idet han refererer til finansminister Geithner for analyse af indenlandske og internationale økonomiske spørgsmål samt udviklingen på de finansielle markeder.

Formålet med mødet var

- At høre Obama-administrationens syn på den økonomiske og finansielle situation, herunder væksten og arbejdsløsheden, samt en vurdering af de væsentligste risici ifm. genopretningen.
- At høre hvilke overvejelser, der ligger bag Obama-administrationens økonomiske politik, samt mulighederne for at få tiltag gennem Kongressen.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Kort-, mellem- og langsigtede perspektiver for den amerikanske økonomi
- Reform af forsvarsbudgettet
- Investeringer i uddannelsessektoren
- Mulighederne for at reducere statsunderskuddet
- USA's største økonomiske udfordringer

3.2. Møde om budgetsituationen i USA ved Congressional Budget Office

Congressional Budget Office blev etableret i 1976 til at assistere Kongressen med budgetarbejdet, samt med vurderinger og udgiftsestimater af politikforslag, herunder Præsidentens budgetforslag. CBO's rolle som vagthund gør, at de ikke har mandat til selv at komme med politikforslag i deres rapporter. Samtidig skal CBOs fremskrivninger ske på grundlag af vedtagne politikker – forslag kan ikke inddrages uanset hvor sandsynlige de måtte være. CBO anses for at give en objektiv analyse af budgetsituationen. CBO afgiver i januar hvert år en rapport om de økonomiske og budgetmæssige udsigter 10 år frem.

Formålet med mødet var

- At få et indblik i den amerikanske budgetproces, herunder hvilke roller præsidenten, kongressen og CBO har i processen.
- At høre en objektiv institutions vurdering af den økonomiske politik, herunder de langsigtede perspektiver for amerikansk økonomi.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- CBO's arbejdsopgaver og –betingelser
- uafhængighed og trusler herimod
- informationskilder
- hvor meget anvendes CBO's arbejde af medlemmerne og offentligheden
- overlappning med administrationen
- forskelle i CBO's og Præsidenten bedømmelse af sundhedsreform, budgetunderskud, skatteindtægter og arbejdsløshed
- konflikter med administrationen
- CBO's rolle i budgetprocessen

3.3. Møde om amerikansk indenrigspolitik og finansiel lovgivning ved Barney Frank, Chairman of The House Committee on Financial Services

Barney Frank, demokrat og formand for The Committee on Financial Services. Frank har været medlem af Repræsentanternes Hus siden 1980. Før han blev valgt til Kongressen, var han i en årrække aktiv i lokalpolitik i Massachusetts. Frank er uddannet jurist fra Harvard.

Financial Services Committee har et meget bredt ressort, der bl.a. omfatter kapitalmarkeder, finansielle institutioner, forsikringsselskaber, international pengepolitik og boligpolitik. Frank's forslag til finansielle reformer fik i slutningen af 2009 opbakning i Huset, men ingen republikanere stemte for. Frank's udgave af den finansielle lovgivning ligger tæt på administrationens oprindelige forslag. Et af hovedelementerne er en styrket tilsynsrolle for Federal Reserve, der skal være ansvarlig for tilsynet med alle finansielle institutioner, som udgør en systemisk risiko. Et andet er etableringen af et finansielt stabilitetsråd, som skal identificere systemiske risici, og som bl.a. kan udarbejde regler vedr. kapitalkrav, gældsætning, likviditet og risikostyring. Endvidere skal etableres en ny kriseløsningsmodel, som skal muliggøre opløsning af institutioner uden omkostninger for økonomien og skatteborgerne, hvis de går konkurs. Forbrugerbeskyttelse styrkes gennem etableringen af et Forbrugerråd.

Formålet med mødet var

- At få en status på amerikansk indenrigspolitik, herunder en vurdering af hvordan Rep. Frank vurderer udsigterne for midtvejsvalget til november.
- At høre Barney Frank's vurdering af mulighederne for at få finansielle reformer vedtaget i Kongressen.
- At få Rep. Franks vurdering af den amerikanske økonomi samt hans forventninger til den økonomiske udvikling.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- "Volcker-reglen"
- Ønskeligheden af styrkelse af den finansielle regulering
- Forskelle i Demokraters og Republikaneres opfattelse af regulering
- Samarbejde med centralbanker

3.4. Møde om amerikansk indenrigspolitik med Steny Hoyer, medlem af Repræsentanternes Hus

Steny Hoyer, demokratisk flertalsleder i Repræsentanternes Hus. Hoyer har været medlem af Repræsentanternes Hus siden 1981. Hoyer blev født i New York, men han har boet hele sit voksne liv i Maryland. Hoyer er af dansk afstamning - faderen immigrerede i starten af 1900-tallet. Inden valget til Kongressen var Steny Hoyer i en årrække medlem af Marylands delstatssenat, herunder blev han som den yngste person nogensinde valgt som senatspræsident. Hoyer er uddannet jurist fra Georgetown University. Som flertalsleder er Hoyer den formelle leder af den demokratiske partigruppe i Huset. Han er som sådan ikke ansvarlig for noget specifikt ressortområde, men er dybt involveret i alle vigtige sager; arbejdet som leder udføres i tæt samarbejde med formanden for Huset, Nancy Pelosi.

Formålet med mødet var at få flertalslederens vurdering af den aktuelle politiske situation i USA samt at drøfte det dansk-amerikanske forhold.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Sundhedsreformen
- Om "checks & balances" virker efter hensigten?
- klimaproblemet

3.5. Møde med Julie Chon, Senoir Policy Advisor, Senate Banking Committee

Julie Chon har forberedt over 45 høringer om den finansielle krise og har spillet en nøglerolle i arbejdet med de politiske svar på krisen. Hun arbejder i øjeblikket med lovgivningen bag en finansiell reform. Senate Banking Committee ledes af den demokratiske senator Christopher J. Dodd. Senate Banking Committee er den af de 27 Senats-komitéer, der har ansvaret for lovgivningsarbejdet relateret til den finansielle regulering.

Senator Dodd fremlagde et forslag i november, men der har ikke været fremdrift i forhandlingerne i Senate Banking Committee. Senator Dodd's forslag til finansielle reformer er mere vidtgående end administrationens og Husets forslag, idet Dodd har foreslået et "enhedstilsyn", herunder at finansielt tilsyn fjernes fra Federal Reserve. Derudover er hovedelementer i Dodd's forslag bl.a., at der etableres et Forbrugerråd samt et Stabilitetsråd, der skal identificere selskaber og produkter forbundet med systemisk risiko. Tilsvarende findes i administrationens og Husets udgaver. Særligt Forbrugerrådet er ikke blevet positivt modtaget af medlemmerne af Senate Banking Committee – særligt blandt republikanerne – og Dodd overvejer i stedet at samle forbrugerbeskyttelse i en eksisterende struktur (muligvis Treasury).

Formålet med mødet var

- At høre Chon's syn på arbejdet med den finansielle lovgivning, herunder den politiske proces i Senatet.
- At høre om mulighederne for at få finansielle reformer vedtaget af Senatet og i sidste ende hele Kongressen.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Skattely
- Sundhedsreformen
- Mulige reformer af det finansielle system
- Forbud mod/regulering af "financial engineering"
- forbrugerbeskyttelse

3.6. Møde om den finansielle krise samt de økonomiske og finansielle udsigter ved Donald Kohn, Vice Chairman, Federal Reserve Board

Donald Kohn, Vice Chairman of the Board of Governors. Kohn har været i Federal Reserve systemet i over 40 år. Kohn blev medlem af Board of Governors i 2002 og udnævnt til næstformand i 2006 under Bernanke. Kohn har netop meddelt præsidenten, at han stopper som guvernør i juni 2010.

Federal Reserve ("Fed") har spillet en særdeles aktiv rolle i krisen bl.a. gennem ekstraordinære faciliteter mhp. at stille likviditet til rådighed, herunder også til bailout af forsikrings-selskabet AIG. Formand Bernanke roses generelt for sin håndtering af krisen, som anses for afgørende for, at man undgik en ny depression. Men ifm. Senatets godkendelse (70-30) af hans genudnævnelse blev Fed kritiseret, særligt pga. sin rolle i bailout's og Fed's rentepolitik og finansielle tilsyn i årene op til

krisen. Såvel Bernanke som Kohn har også været guvernører, mens Greenspan var formand. I Kongressen verserer forslag om bl.a. at foretage revision af pengepolitikken og at fratage Fed finansielt tilsyn. Mange økonomer og politikere er derfor bekymrede for, om Fed's uafhængighed kan fastholdes. Men ethvert tiltag mod Federal Reserve forudsætter, at Senatet og Huset kan blive enige, og at præsidenten underskriver. De ledende renter er tæt på 0 og ventes fastholdt indtil sent i 2010 eller starten af 2011. Fed tager både hensyn til inflation og arbejdsløshed ved fastsættelse af renten.

Formålet med mødet var

- At få Federal Reserve's vurdering af den økonomiske og finansielle situation.
- At få Federal Reserve's vurdering af den finansielle krise, herunder sin egen rolle.
- At høre Federal Reserve's vurdering af sin rolle fremover.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Omfang og størrelse af underskuds- og gældsproblemerne
- Strukturændringer i den finansielle verden
- Exit strategier
- Virkningen af gælden på renteutviklingen

3.7. Møde om globale økonomiske og finansielle spørgsmål med eksekutivdirektør Per Callesen, Nordic Baltic Office, IMF

Op til den finansielle krise var der en lang periode med en særdeles gunstig økonomisk udvikling, hvor låntagerlandene nedbragte deres gæld til IMF markant. IMF-diskussionerne gik på, hvad IMF's rolle fremadrettet skulle være, og staben måtte igennem en nedskæringsrunde. Det har den finansielle krise ændret markant på, og der er igen efterspørgsel efter IMF's ressourcer. De koncessionelle lån til lavindkomst-lande er fordoblet fra \$1.5 mia. USD i hele 2008 til \$2.9 mia. USD i midten af juli 2009. I den nordisk-baltiske valgkreds har to lande fået låneaftaler; Island (\$2.2 mia. USD) og Letland (\$2.35 mia. USD).

Som følge af det fornyede behov for IMF's lånefaciliteter har fonden besluttet at udvide sin kapital fra \$250 mia. USD til \$750 mia. USD gennem lån fra medlemslandene.

Formålet med mødet var

- At få IMF's bud på de økonomiske og finansielle udsigter globalt.
- At drøfte internationalt samarbejde og IMF's rolle i økonomiske og finansielle spørgsmål.
- At høre om særlige interesser for den nordisk-baltiske valgkreds og valgkredsens mulighed for at påvirke IMF's politikker.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Grækenlands problemer
- Opsplitning af finansielle supermarkeder
- Forbrugerbeskyttelse
- kreditvurderingsinstitutioner

3.8. Møde om budgetsituationen i USA ved Director Peter Orszag, Office of Management and Budget og om Obama-administrationens syn på internationale forhandlinger på det økonomiske og finansielle område med Christina Romer, formand for the Council of Economic Advisers

Peter Orszag har tidligere arbejdet som økonom i præsident Clinton's administrationen og derefter som senior fellow i tænketanken Brookings og som direktør i Congressional Budget Office. Siden 20. januar 2009 har han været chef for OMB, dvs. budgetminister.

Office of Management and Budget er præsidentens største executive office, og det har til opgave at assistere præsidenten med alle aspekter af det føderale budget – herunder budgetlægningen.

Council of Economic Advisers (CEA) hører under Præsidentens administration og arbejder sammen med Office of Management and Budget og Department of Treasury om at producere administrationens økonomiske prognoser. Det er ligeledes CEA, der forbereder præsidentens økonomiske rapport. Rådet består af tre medlemmer; Christina Romer (formand), samt Austan Goolsbee og Cecilia Rouse. Christina Romer nævnes som en mulig kandidat til at efterfølge Donald Kohn, Vice Chairman i Federal Reserve (Kohn trækker sig tilbage i juni 2010).

Formålet med mødet var

- at få de økonomiske rådgiveres syn på den økonomiske og finansielle situation, herunder væksten og arbejdsløsheden, samt en vurdering af de væsentligste risici ifm. genopretningen.
- At drøfte økonomisk-politiske tiltag i USA og globalt.
- At høre om budgetprocessen og prioriteterne i Præsidentens budgetforslag for 2011, samt hvordan man vil håndtere den stigende gæld.
- At høre Det Hvide Hus' syn på den økonomiske politik.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Den amerikanske økonomiske situation
- Hvem bliver ikke dækket af sundhedsreformen
- Vil reformen reducere budgetunderskuddet
- Gældskommissionens arbejde
- "Volcker-reglen"
- Styrkelse af den finansielle regulering
- Skat på finansielle transaktioner og størrelsen heraf

3.9. Møde om status for Joint Strike Fighter programmet med Lockheed Martin og Kronenberg

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- F-35 set i lyset af NATO's fremtidige strategi
- Hvornår det første fly er operationsklart

- En endelig pris på flyet

3.10. Møde om præsidentens forslag til forsvarsbudget for 2011 i Pentagon med William Richards, Budget Analyst

Den amerikanske administration har offentliggjort sit forslag til forsvarsbudget for 2011. En politisk behandling af forslaget vil finde sted hen over foråret og sommeren i respektive kamre. Dette efterfølges af den såkaldte "Conference", hvor medlemmer fra Huset og Senatet forsøger at nå frem til et kompromis. Ideelt foreligger et kompromis, så betids at budgettet kan vedtages inden den 1. oktober, hvor det nye finansår træder i kraft. Men erfaringsmæssigt har det i de senere år vist sig svært at nå til enighed, hvor man har set, at enighed først er opnået i det efterfølgende kalenderår.

Formålet med mødet var at modtage en orientering om forslag til forsvarsbudget for finansåret 2011.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Under hvilke betingelser skal præsidenten gå til Kongressen for at få ekstrabevillinger
- Er det muligt at flytte bevillinger fra ét område til et andet
- Beslutningsprocessen vedr. fremtidig strategi
- Kampen for fordelingen lokalt af forsvarsbevillingerne
- Budgetunderskuddets indflydelse på forsvarsbevillingerne
- Evt. udsættelse af JSF-projektet

3.11. Møde om status for Super Hornet programmet med Boeing

Boeing er kendt som en af de store forsvarsvirksomheder i USA. Tillige er Boeing kendt for at være leverandør af civile fly.

Boeing kom sent ind i konkurrencen om Danmarks næste jagerfly. Først de Eurofighter meldte sig ud af konkurrencen, anmodede Boeing om at komme i betragtning med Super Hornet.

Ansvarlig for marketing i Danmark er Mr. Tom Bell, som på det industrielle område støttes af Mr. Rick Cisiewski. Mr. Dennis Muilenburg er ansvarlig for forsvarssegmentet i Boeing. Mr. Tom Bell har tilbragt store dele af det seneste år i Danmark, hvor han har ført en effektiv og "aggressiv" marketingskampagne for Super Hornet.

Formålet med mødet var at modtage en orientering om Super Hornet programmet, herunder Boeings syn på Danmark som mulig aftager af jagerflyet.

På mødet drøftedes navnlig følgende punkter:

- Super Hornet sammenlignet med JSF-projektet
- industrisamarbejde

Program for besøg i New York, NY & Washington DC

Finansudvalget
7. marts - 12. marts 2010

Søndag d. 7/3/2010

15:15 Ankomst til New York **Newark Liberty International**
SAS SK 909

Mandag d. 8/3/2010

7:40 Bussen kører fra Flatotel. ASW kontaktperson

8:30 Rundvisning og møde i New York Stock Exchange ved Larry Leibowitz, Chief Operating Officer, Euronext **NYSE**
2 Broad Street - gåtur

10.00 Møde om udsigterne for den amerikanske økonomi ved Torsten Sløk, Director, Global Economics, Deutsche Bank **Deutsche Bank**
60 Wall Street - gåtur

12:00 Frokostmøde om udsigterne for den finansielle sektor ved Jayan Dhru, Managing Director, Financial Institutions, Standard & Poors **Standard & Poors**
55 Water Street

14:00 Bussen kører delegationen til FN-Missionen/Generalkonsulatet

14.30 Møde om den finansielle krise og finansiell lovgivning ved Douglas Elliott, Brookings Institute **FN-**
Missionen/Generalkonsulatet

15:30 Møde om FN's nødhjælpsindsats i Haiti og den forestående genopbygning ved vice-eksekutivdirektør Hilde Johnson, UNICEF **FN-**
Missionen/Generalkonsulatet

16.30 Møde om de økonomiske og finansielle udsigter ved Bruce Kasman, Chief Economist and Head of Economic Research, JPMorgan Chase **FN-**
Missionen/Generalkonsulatet

17.30 Bussen kører til hotellet

19.10 Bussen kører fra Flatotel

19:30 Middag hos FN-ambassadør Carsten Staur

Ca. 22.30 Afgang til Flatotel med bussen **Residensen, 857 Fifth Ave**

Tirsdag d. 9/3/2010

08:10	Afgang med bussen fra Flatotel – skal være checket ud og medbringe bagage	ASW kontaktperson
09:00	Møde om FN-reformprocessen ved Adnan Amin, chef for CEB-sekretariatet (Chief Executives Board for Coordination)	FN-Missionen/Generalkonsulatet
10.00	Møde om FN's samarbejde med erhvervslivet ved Georg Kell, Executive Director, UN Global Compact	FN-Missionen/Generalkonsulatet
11:00	Møde om den finansielle krise samt de økonomiske og finansielle udsigter ved Paul A. Volcker, Chairman of the President's Economic Recovery Advisory Board	FN-Missionen/Generalkonsulatet
12.00	Briefing om MDG-Topmødet 2010 ved FN-ambassadør Carsten Staur	
13:00	Gåtur til restaurant fra FN-Missionen	FN-Missionen/Generalkonsulatet
13:15-14:45	Frokostmøde om klimaændringer - perspektiverne for internationalt samarbejde efter COP15 - ved Bob Orr, chef for Generalsekretærens strategiske policyenhed	
15.00	Afgang fra restauranten med bussen	Capital Grille 155 E 42nd Street
16:00	Afrejse til Washington, DC Finansråd Gitte Walin Pedersen rejser med delegationen til Washington DC	
Ca. kl. 19	Ankomst fra NYC til Washington, DC – Union Station	Penn Station Union Station

Onsdag d. 10/3/2010

9.00	Morgenmads-briefing om den økonomisk politiske situation i USA ved ambassadør Friis Arne Petersen	Residensen
	Potentialet for dansk eksport til USA på sundheds- og energiområderne ved ambassadør Friis Arne Petersen m.fl.	Residensen
10:30	Møde om administrationens syn på den økonomiske situation ved Alan Krueger, Assistant Secretary for Economic Policy – U.S. Department of the Treasury	Ambassaden

13:15-14:15	Møde om budgetsituationen i USA ved Dr. Robert Sunshine, Deputy Director – Congressional Budget Office	Ford House office Bldg., at 2 ND and D Sts., SW., 4 TH FL. Conference room 483
15:00	Møde om amerikansk indenrigspolitik og finansiel lovgivning ved Barney Frank, Chairman of The Committee on Financial Services	Chairman Frank 2252 Rayburn House Office Building, second floor.
16:00	Møde om amerikansk indenrigspolitik med Steny Hoyer, medlem af Repræsentanternes Hus	U.S. Capitol, H-107
17:00	Møde med Senator Dodd's stab om finansiel lovgivning og den politiske proces i Senatet ved Julie Chon, Senoir Policy Advisor, Senate Banking Committee	Dirksen Senate Office Building Room 534 1st & C St., NE
19:30	Middag hos ambassadør Friis Arne Petersen Gæst: Jim Nussle (Rep.), tidligere kongresmedlem og tidligere budgetminister i Bush-administrationen	Residensen

Torsdag d. 11/3/2010

TBD	Møde om Obama-administrationens syn på internatinal forhandlinger på det økonomiske og finansielle område med White House	
10:00	Møde om den finansielle krise samt de økonomiske og finansielle udsigter ved Donald Kohn, Vice Chairman, Federal Reserve Board	Eccles Board Building 20th and C Streets, N.W. Washington, DC 20551
11:30-14:00	Møde og frokostmøde om globale økonomiske og finansielle spørgsmål ved José Vinãls, Financial Counsellor and Director of the Monetary and Capital Markets Department, IMF, og eksekutivdirektør Per Callesen, Nordic Baltic Office, IMF	International Monetary Fund, 700 19th Street, N.W., Washington, D.C. 20431
14:30	Møde om budgetsituationen i USA ved Director Peter Orszag, Office of Management and Budget, White House	Eisenhower Executive Building Enter from 17 th St. And State Place
19:30	Middag på restaurant (finansministeren vært)	Morton's The Steakhouse 3251 Prospect St., NW Washington, DC 20007

Fredag d. 12/3/2010

8.30-9.45	Møde om status for Joint Strike Fighter programmet	Lockheed Martin, Crystal City,
-----------	--	--------------------------------

	med Lockheed Martin	VA
10.00-11.00	Møde om præsidentens forslag til budget for 2011, Pentagon	Pentagon
11.30-12.45	Møde om status for Super Hornet programmet med Boeing	Boeing, Rosslyn, VA
17:20	Retur til København	Washington Dulles International Scandinavian Airlines SK 926
17.15	Afgang fra Dulles International Airport	Dulles International Airport